

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Deželni zbor kranjski.

(VIII. seja dne 11. aprila.)

Predsedoval je dež. glavar Detela, došle predloge in peticije so se odkazale pristojni odsekom.

Posl. Povše in tovariši so podali samostalni predlog, s katerim se vlada pozivlje, naj uveljavi s §. 14. zakonski načrt o znižanju prepirnih pristojbin pri kmet-skih posestvih, in naj se ta zakon ozira na razmerje dejanske vrednosti prevzetega posestva po odbitih dolgovih in drugih vknjiženih obveznostih.

Posl. Pfeifer in tovariši so samostalno predlagali, naj posreduje deželni odbor pri centralni kontingentni komisiji za obrtni davek, da se bo pri razdelitvi prebitkov po §u 49. zakona z dne 25. oktobra 1896. l. ozir. jemal na preobremenjeno Kranjsko, zlasti na vinorodne kraje na Dolenjskem.

Posl. Hribar in tovariši so podali samostalni predlog:

Visoki deželni zbor skleni:

1. Da se vzdrži ravnovesje v budgetu in omogoči intenzivnejše delovanje v interesu deželne kulture, ustanovi se „Kranjski deželni sklad za melioracije in javna dela“. V ta namen se

2. pritrdi priloženemu načrtu zakona in

3. deželnemu odboru naroča, da mu preskrbi Najvišje odobrilo.

Posl. Višnikar je poročal o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1899. ter o dotičnih prošnjah. Proračunu izkazuje potrebnost 36536 gld. in pokritja 13.818 gld., torej primankljaja 22.718 gld.

Proračun je bil odobren. Zajedno je bilo sklenjeno, da se vpok. učitelju Leopoldu Pegu zviša pokojnina 243 gld. na 400 gld. in to od 1. avgusta t. l., vpok. učitelju Fr. Česniku pokojnina od 195 gld. na 300 gld., vpok. učitelju Janezu Dolinarju pokojnino od 365 gld. na 500 gld.; prošnja Jožefe Peruzzi za podporo, oziroma zvišanje pokojnine, se je odklonila, kakor

tudi prošnja bivšega učitelja Ivana Prega za miloščino; vdovi F. Kokalj se dovoli od 1. januarja 1899 360 gld. pokojnine, njenim trem hčeram pa vzgojnine po 60 gld. na leto; vdovi M. Koller se zviša pokojnina od 230 na 240 gld. in za njenega sina vzgojнина zviša na letnih 60 gld.; vdovi L. Cepin se zviša pokojnina na 240 gld. in njeni hčeri vzgojнина na 60 gld.; prošnja vdove J. Grm se odkloni in isto tako prošnja vdove T. Knific za zvišanje pokojnine; prošnja vdove A. Kmet za zvišanje pokojnine se odkloni, a vzgojнина za njenega sina se podaljša do njegovega 24. leta; vdovi F. Vidmar se milostna pokojnina podaljša za naslednja tri leta; vdovi F. Simončič se dovoli miloščina po 100 gld. 1899, 1900 in 1901; siroti M. Praprotnik se podaljša miloščina 120 gld. za 1899, 1900 in 1901; vdovi M. Pock se zviša miloščina na 120 gld. za l. 1899, 1900 in 1901; bivšemu pomožnemu učitelju Hitiju se zviša milostna pokojnina od 180 gld. na 240 gld., siroti M. Sadaj se podaljša miloščina letnih 60 gld. do 1901.; vdovi M. Novak se podaljša miloščina letnih 60 gld. do l. 1901; siroti J. Vranjčič se miloščina letnih 60 gld. podaljša do l. 1903; sirotam Karolina, Ana in Marija Malenšek se dovoli miloščina do smrti; vdovi H. Čuk se dovoli milostna pokojnina 100 gld. do njene smrti; vdovi Karolini Kočvar se miloščina 60 gld. na 100 gld. zviša in dovoli do l. 1901.

O računskem sklepu dež. zaklada za l. 1897. je poročal posl. Hribar. Računski sklep izkazuje proti proračunu 44.224 gld. 98 kr. primanjkljaja. Imovina dež. zaklada se je zvišala za 4724 gld. 20½ kr. Poročevalec je pojasnil posamične odstavke in izrekel željo, naj pri posamičnih poglavjih doseženi prihranki ne porabljajo brez dovoljenja dež. zbora za druge namene.

Dež. glavar Detela je pojasnil, da je časih rešiti nujne zadeve, za katere ni kredita, in si mora dež. odbor pomagati s tem, da porabi prihranke. V l. 1897. so se prihranki največ porabili za podpore, katere je bil dež. zbor sklenil.

Poročevalec Hribar je priznal, da je časih opravičeno, ako prekor.či dež. odbor kredite, a je dokazal, da se je to zgodilo tudi v slučajih, pri katerih to ni bilo potrebno in se torej ne more smatrati kot opravičeno.

Posl. Modic je poročal o prošnji mle-karske zadruge v Jablanci za podporo. Prošnja se je odstopila dež. odboru. Isti poslanec je poročal o prošnji posestnikov iz Novevasi pri Žireh za podporo za po-pravo obč. poti po račevski dolini in je bilo sklenjeno, odstopiti prošnjo dež. odboru, a če je prošnja utemeljena, naj dovoli primerno podporo.

Posl. Povše je poročal o ustanovitvi posredovalnih uradov. Deželni zbor je naročil dež. odboru, naj o tej stvari poizveduje. Dež. odbor je to storil in je prišel do spoznanja, da je deželni zakon, s katerim so se posredovalni uradi fakultativno upel-jali, že nekaj desetletij v veljavi, vendar o spomina vredni delavnosti občinskih posre-dovalnih uradov v tej kronovini ne more biti govora. Ta naprava se ni nikjer trdno ukoreninila in deželnemu odboru ni znana ne jedna občina, kjer bi bil posredovalni urad mogel v daljši dobi količjak zname-nito poslovati. Večkrat se je že poskusilo ter deloma strastno agitovalo; toda vsled teh poskusov je bil le tu in tam ustanovljen kak posredovalen urad. Navdušenje, s katerim so se ustanovljali ti uradi, minulo je v največjih slučajih tako rekoč čez noč, urad sam pa je zaspal ter bil pozabljen. Uzroke temu žalostnemu, toda resničnemu pojavu iskati je v mnogoterih okolnostih. Deželni odbor si ne more kaj, da ne bi uva-ževal, da sedanji čas skoraj ni primeren za krepko preustrojbo občinskih posredovalnih uradov. Novi civilni pravdni zakon je ravnokar stopil v veljavo ter se sme z veseljem pritrditi, da je bilo prebivalstvo prijetno iznenaden s hitrostjo in cenostjo upelja-nega ustnega postopanja. Na Kranjskem se je želja po posredovalnih uradih večinoma pojavila le v takih občinah, ki so od sedeža sodišča zelo oddaljene. Sedaj upeljeni sodni uradni dnevi pa zamorejo ugoditi željam

prebivalstva v oddaljenih sodnih občinah. Če bode pravosodna uprava gledala na to, da se s časoma pomnožijo ti uradni dnevi, se bodo posredovalni uradi kmalo v največ občinah naše dežele lahko pogrešali. Držeč se stališča, da bi se uspešno delovanje občinskih posredovalnih uradov moralo omogočiti s temeljito preuredbo tozadevnega državnega zakona, sklenil je deželni odbor — uvažuj, da bi se na Kranjskem moglo misliti le na fakultativno upeljavo občinskih posredovalnih uradov, — da za sedaj ne izvrši z deželnozbornim sklepom dne 27. februarja 1897. l. mu danih nalogov. Pri tem je deželni odbor zlasti vodilo tudi uvaževanje, da je skrb visokega deželnega zbora, pretresovati vprašanje, če bi namreč ne kazalo, sprožene akcije na korist občinskih posredovalnih uradov za toliko časa odložiti, dokler se ne izvrši obljubljena preustrojba državnega zakona, ali pa dokler se vsaj ne pokaže, kako bodo novi civilni pravdni zakoni uplivali v tej zadevi.

Poročevalec je predlagal, naj se poročilo deželnega odbora vzame na znanje in naj se naroči deželnemu odboru vložiti na vlado prošnjo, da državni zakon o posredovalnih uradih premeni v tem smislu, da bodo imele povabila k razpravam prisilen značaj, da mora vsaka sporna do 300 gold priti najprej pred posredovalni urad, predno pride pred sodišče, naj bodo poravnave izvršilne, in da naj bodo vse vloge kolka proste. (Konec prih.)

V Ljubljani, 10. aprila.

Konferenca opozicijonalnih zaupnikov.

Končno se je torej vrnila ta z radovednostjo pričakovana konferenca! Češki in drugi listi, ki so dobro informirani, so imeli prav, ko so prorokovali, da ne bode imela konferenca nobenega pozitivnega vspeha ter da se pokaže nasprotstvo mej opozicijonalnimi strankami prav na tem shodu v jasni luči. Izvolil se je le pododsek petih členov, ki mora iz raznih deželnih referatov izločiti, kar je lokalnega in kar je skupnega. Ta pododsek ima časa za svoje delo do začetka maja. Tedaj se

Nato je zapel Matični mešani zbor pod Hubadovim vodstvom z znano točnostjo in dovršenostjo troje narodnih pesmij ter žel najsplošnejše priznanje. Potem smo slišali šesterospev iz Smetanove „Prodan neveste“; peli so ga izvrstno gdč. Bilina, Deu in Moos ter gg. Goršič, Kersnik in Žirovnik. Tudi ta spev je bil sprejet z najglasnejšo pohvalo.

Francoska veseloigra „Moj pokojni“ je fina salonska igra, zahtevajoča elegantnih, mislečih igralcev, ki umejo diskretno pointirati. Diletantje, ki so se lotili teške te naloge, so jo rešili naravnost nepričakovano dovršeno. Mislili smo, da imamo igralce iz poklica pred seboj, tako gladko in pravilno se je igralo. Gospa Franja dr. Tavčarjeva je prikazivala s fino ko-

LISTEK.

Za spomenik našega Prešerna.

Slovenke, katere je dr. Prešern najlepše opeval, katerim je posvetil svoje naj-zarkejšje poezije, so bile v prvi vrsti pokli-cane, da se odzovejo vabilu odbora za na-biranje prispevkov za Prešernov spomenik. Na čelu vsem Slovenkam pa so bile dolžne, izkazati svojo zahvalnost Prešernovim ma-nom Ljubljankam, iz katerih srede si je izbralo zlato Prešernovo srce svoj ženski vzor in svojo ljubico, ki mu je bila v naj-trpkejših dneh življenja prijateljica, sestra in soproga v eni osebi.

Ljubljanske Slovenke so čutile v svojih rodoljubnih srcih že dolgo potrebo, izraziti javno, da vedo ceniti svojega ženi-jalnega trubadurja ter da znajo svojo za-hvalo in svoje visoko spoštovanje tudi de-jansko dokazati. Priredile so zato v vzorni slogi členice vseh ženskih društev v Ljub-ljani veliko veselico na korist Prešerno-vemu spomeniku, čegar temeljni kamen vsaj naj bi se postavil ob stoletnici Prešernovega rojstva, t. j. leta 1900.

Naše vrle, poštvovalne dame so torej pripravile besedo, ki pa je imela poleg

vse sijajnosti in poleg bogastva vzporeda zlasti to nenavadno slavo, da je bila po dolgem dolgem času zopet enkrat origi-nalna in po svojem arangementu nova. Tudi naše dame so sovražnice vsakdanjosti, šablone in dolgočasne enakoličnosti, pa ljubi-teljice ukusne, elegantne novosti, ki nosi zajedno moderno, aktualno lice. Zategadelj sta bila secesija in japonski dekorativni žanr vodilna motiva v arangementu Prešernove veselice, ki je bila torej tudi v tem oziru nova, zanimiva in izvirna, kot taka pa Prešerna vredna. Največja čast tedaj našim čestitim damam, ki so pokazale pri tej najumestnejši priliki toliko razuma za napredek in za moderno!

Odkritosrčno priznavam, da je moje pero v zadregi kje in kako naj bi se lotilo popisa te velike veselice, da bi podalo vsaj približno pravo sliko. Nakopičilo se mi je namreč toliko vtiskov, da ne vem kako bi jih uredil v suho prozo veseličnega refe-rata. Naj priznam kratko, da sem bil na-ravnost občaran in omamljen vzpričo ori-jentalno, bujno razsvetljenih in dekoriranih paviljonov in njihovih vilinsko krasnih stanovnic. Da, da, še se more ponašati bela Ljubljana z velikim vencem krasotic, in Prešern bi gotovo opeval dandanes „kra-soto Kranjco“ prav tako zanosno kakor takrat, ko je pel svoj sonetni venec.

Gotovo je tudi to, da se ni še nikdar odzvalo toli ogromno število vabilom na kako veselico kakor se je zgodilo to pot na vabilo naših dam. Že pred 7. uro je bila velika čitalnična dvorana natlačeno polna. Zmanjkalo je miz in stolov, tako da so se morali kasneje došli zadovoljiti s kotom, kjer so smeli vsaj stati. Toda kmalu tudi to ni bilo več mogoče, kajti polagoma je nastala taka gneča in vročina, da je moralo več ljudi oditi. Pasaža mej mizami je bila skoraj nemogoča, in le moški ter poštvovalne odbornice so se z največjim naporom prerivale skozi množico. Že včeraj smo torej konstatirali, da je bil pri tej priliki naš prostorni „Nar. dom“ prvikrat premajhen in pretesen. Prišli so vsi razni sloji meščanstva iz mesta in tudi z dežele.

Ob ½9. uri se je začel vršiti vese-lični vzpored, za kateri so pripravile pri-rediteljice provizoričen, jako okusno oprem-ljen oder. Ko se je razmaknil zastor, videli smo na belem kamenitem podnožju dop-rsni Prešernov kip s karakteristično na desno stran nagnjeno glavo. Ob podnožju je klečal krasen genij, ki je nudil pesniku palmovo vejico. Ves arangement je na-pravil vtisk resničnega, iz kararskega mar-morja izklesanega spomenika, v resnici pa je predstavljal Prešerna gosp. režiser In e-

snidejo vsi zaupniki znova ter ustvarijo skupni narodnopolitični program. „Neue Freie Presse“ priznava, da so se pokazale sicer razlike mnenj, a trdi, da niso nepremostljivega značaja. „N. Fr. Pr.“ upa, da bo delo imelo podoben pozitiven vpeh, ki zjedini vse nemške (opozicijske) stranke „mit Ausnahme der radicalen, welche die ganze Action verwirft und für überflüssig erklärt.“ Radikalci so provzročili že na tej konferenci rezko debato, ki bi se bila kmalu spremenila v razpor. Wolfovci trdijo namreč, da nima vsa akcija družnega smisla, kot pomagati nekaterim opozicijskega — zlasti naprednjakom in krščanskim socialistom — iz obstrukcije. Grof Thun bi s § 14. izpolnil nekatere lokalne zahteve ter tako razbil opozicijo, v kateri se že itak gledajo radikalci in naprednjaki kot pes in mačka. Potem bi ostali radikalci osamljeni. Nadalje so zahtevali češki Nemci odpravo jezikovnih naredb, ureditev jezikovnega vprašanja zakonitim parlamentarnim potom ustvarjanje narodnih kurij in čisto nemških upravnih okrajev. Štajerci in Korošci pa so poleg tega zahtevali še, da se določi nemščina državnim jezikom. Radikalci so tudi še zahtevali, da se odpravi sedanja vlada. Nemci torej ne zahtevajo malo.

Radikalci in naprednjaki
na Češkem so si hudo v laseh. Wolf vodi najstrastnejši boj proti tem opozicijskim kolegam ter se je zaprisegel, da jih mora spraviti iz češkega deželnega zbora, na njihovo mesto pa postaviti svoje somišljenike. 7. t. m. je govoril v Tešinu mej drugim tudi tako-le: „Mi čakamo, da iztrebimo naprednjake koreninoma; ko se nam posreči to, opustiti hočemo takoj abstinenco v deželnem zboru ter tudi ondi pričeti obstrukcijo.“ Taka nesloga vlada mej opozicijskimi strankami! In ti ljudje hočejo napraviti skupen program! In ti ljudje hočejo razbiti desnico in vreči vlado! Kdo se ne smeje!?

Greh grofa Goluchowskega.
Nemci v Berlinu že komaj čakajo trenotka, ko bode Schönerer znanji, Wolf pa notranji minister. Kakor pa vse kaže, bode izteklo še mnogo mnogo Dunava v Črno morje, predno se jim izpolni ta vzor. Za sedaj pa so našli v „Berliner Tagblattu“ v brezkončnem članku vse grozne grehe grofa Goluchowskega. Pred vsem vlada mej Thunom in Goluchowskim intimno službeno razmerje, kar se je pokazalo zlasti pri znani aferi radi izгона Avstrijcev. Thun je izjavil takrat v parlamentu, da bode — ako se izgoni Avstrijcev iz Prusije ponové — odgovarjal klin s klinom. Takrat so trdili nemški listi, da Goluchowski ni istega mnjenja, toda „Fremdenblatt“ je to laž takoj ovrnil. Goluchowski je bil torej s Thunom istega mnjenja. Sedanjih napadov Mladočehov na trozvezo niso glasila Goluchowskega oficijalno zavrnila, kar je nov greh. Sploh se ravna Goluchowskega politika po čeških zahtevah. Dokazi so ti-le: 1. 1896 je kritiziral govornik Mladočehov, dr. Kramar, oni odstavek prestolnega nagovora, v katerem se je imenovala trozveza

neporušljiv temeljni kamen politike avstro-ogrske monarhije. Kramar je tudi dejal, da se mu zdi soglasje z Rusijo glede Balkana potrebno. In glej, kmalu potem sta sklenili Avstro-Ogrska in Rusija zvezo rad Balkana. To je torej mladočeško maslo! Tudi je grof Goluchowski pritrldil grofu Muravjevu, ruskemu zunanjemu ministru, da bodi krečanski guverner princ Jurij grški, dasi se je temu Turčiji radi maloazijskih načrtov prijazna Nemčija upirala. Goluchowski dela torej po dogovoru z Mladočehi odločno Rusiji prijazno politiko, ki bi trozvezo že davno razbila, ako bi je ne ščitila zvestoba cesarja Franca Jožefa I. — To so torej grehi Goluchowskega, ki so pa storjeni v soglasju s cesarjem in Thunom, kar ve vsa Evropa in česar „Berl. Tagbl.“ ne izpremeni, če pri- nese še sto takih člankov.

Za slovensko liturgijo.

„Information“ piše o konferenci škofov, ki je bila v Zadru: Staroslovensko bogoslužje je dragocen privilegij, ki se je dal pred stoletji vsem katoliškim Slovanom in interesi sv. Cirila in Metoda. A le Hrvatje so si ga ohranili do današnjih dni, sešeno v škofijah Senj, Krk, Zadar in Spljet. Ta privilegij ni simpatičen nekaterim škofom in — vladi, zato premišljajo, kako bi ga uničili vzlic bulam rimskih papežev Janeza VIII., Bendikta XIV. in sedaj vladajočega Leona XIII., ki so poznali hrvatskemu narodu rabo staroslovenskega jezika v liturgiji. V novjšem času je zadarski škof, Rajčević, vsled pritiska italijanske klike kar hkratu prepo- vedal svojim župnikom, da ne smejo čitati v staroslovenskem jeziku, in so bili katoli- liki, ki branijo ta privilegij, suspendovani a divinis. Da se potolaži hrvatsko prebi- valstvo, globoko užaljeno v svojih čustvih, sešli so se vsi hrvatski škofje v konfe- renci, in nadejati se je, da se ohrani pri- vilegij staroslovenskega jezika, da se s tem ohrani tudi mir med duhovščino in na- rodnom.

Ministerska kriza v Črni gori.

S Cetinja poročajo, da je demisijonalni črnogorski justični minister, dr. Bogičević, avtor črnogorskega kazenskega zakonika. Knez Nikola je demisijo sprejel, naslednika pa še ni imenoval.

Turške vojne priprave v Macedoniji.

Turčija še vedno nadaljuje z oboro- ževanjem in pomnoževanjem svojih čet v Macedoniji. Kakor se javlja iz Carigrada, hoče poklicati vlada redife III. kornega okraja (Soluna) in ilave (nadomestne) ba- taljone k vojaškim vajam z novimi Mau- serskimi puškami.

Dopisi.

Iz Drage, 8. aprila. (Po občin- skih volitvah.) Viharni dnovi minolega meseca ostanejo prebivalcem občine Draga gotovo v trajnem in neizbrisljivem spo- minu. Že teden pred volitvijo so se pri- čele strastne agitacije in napovedal se je krvavi boj, boj z vilami in sekirami. Kot

glava nasprotne stranke je nastopil nam- dobroznani renegat W. Eiselt in prijel dan za dnevom proti Slovincem naperjene volilne shode. Porabil je vsa sredstva in kakor se govori, ljudstvo strašil z no- vimi davki na podobe, okna, pse, mačke, menda tudi na miši in podgane, ter ga tako skušal pridobiti na svojo stran. „Kdor ne bo z nami, ne dobi pri meni nobenega za- služka več in mora takoj iz gozda.“ Tako je rentalil in grozil ubogim Kočevarjem. Pri polni mizi sladkega vinca, v prijetni nadi, da je zmaga v njih rokah, odpovedali so se odločno slovenskemu jeziku, in kakor pušice letele so psovke na našo stranko. Komaj so se ga nasrkali v jedni vasi, že si videl poditi konje v sosednjo in to s tako silo, da so se kar vajeti trgali.

Ubogi kočevski konjčki! Še nekaj dni, in pokazale bi se same kosti in rebra.

Kolikor bolj se je bližal dan volitve, toliko strastneje so postajali in že se je bilo bati katastrofe, da razgrne mati Ger- manija svoje peruti in uniči značaj slo- venske Drage. Na vse zgodaj je postalo nekako živahno gibanje. Tam iz oddalje- nega Mozlja, prihajala je cela tropa Koče- varjev, da se je kar temnilo kakor v naj- hujši nevihti. Oboroženi so bili z debelimi palicami in tako ponosno z navihanimi brkami so stopali proti županovi hiši, prav kakor največji magnatje, ki plačujejo po cela dva krajcarja davka. Ob cesti stoječi otroci so kar zijali in nehote povpraševali od kod ti romarji in kam so namenjeni na božjo pot.

Da jih na tej poti tudi Herbst ni za- pustil, je samo ob sebi umevno. Poslal je iz Srednje vasi nekaj robotih možičkov, kateri so se odlikovali z naravnost izziva- jočimi pozdravi: „Lausbub!“ „Verfluchter Krainer!“ itd. Res krasni uspehi!

Razburjenost med strankama je bila velikanska in le energičnemu postopanju g. komisarja in žandarmerije se je zahva- liti, da se je volitev brez boja dokončala. Vrli Novokotarji so nastopali v častnem številu in glasovi slovenskim odbornikom so se kar vidoma množili. Vse drugače se je godilo Nemcem. Večina se jim je izne- verila, in tako se je število 140 pogreznilo na 20 gotovih volilcev. Pooblastila, katera so kakor črvi lezla iz vseh žepov, so bila večinoma neveljavna ali nepravilno sestav-ljena. Hujskač Eiselt je kakor blazen tekal okoli in ves prestrašen štel glave svojih podložnikov, katere so se tajale kakor sneg na pomladanskem solncu. Začelo ga je skrbeti, kdo bo plačal romarje iz Mozlja, kojim se je neki, kakor se splošno govori, obljubilo po 5 gld. nagrade, županu celo 15. Frankfurcarce ne bodo zagledale belega dne, smodnik ne bode naznanjal zmage, lonci, polni svinjskega mesa, vse je za- vrženo — res grozne posledice!

Čuvši pretresljivo vest o zmagi slo- venske stranke, pozgubili so se Mozeljčani proti izgubljeni Dragi, in kakor so prihajali ponosno, odhajali so klaverno kot zgrevani grešniki z božjega pota. Vsi potrti zbrali so se v neki privatni hiši, zapeli po ko-

čevski žalostno, a prav umestno pesem: „O zdaj gremo, o zdaj gremo, nazaj nas več ne bo!“ in nato nastopili dalje pot, 18 ur hoda daleč proti domu.

Naravnost nemarno so se obnašali domači Kočevarji, nahujskami od renegata Eiselta in zvestega mu pristaja v sosednji občini Travi. Slovence so pitali s „kranj- skimi biki“ in če je prišel kdo z njimi v dotiko, pahali so ga od sebe, rekoč: „Mi smo Nemci, proč od nas!“ Pest, nabrušeni nožiči niso zadostovali, porabili so celo kladva, in ni čuda, da je prišlo pri taki predrznosti in zagrizenosti v dveh krajih do krvavega boja.

Tako mirno ljudstvo, kakor so bili Dragarci, sedaj pa tako razkačeni in naj- ljuteji sovražniki lastne slovenske matere. In kako tudi ne! Domača hujskača nista zadostovala, dobila sta pomoč iz Kočevja, kjer so se gospodje najbolj zanimali za občinske volitve v Dragi in neki cela dva dni pisali pooblastila, da so se jim kar prsti krčili. Znana oseba je tako daleč po- sredovala, da so tudi Mozeljčani prihru- meli čez Medvedjek sem, kateri, četudi imajo že čez 20 let volilno pravico v tej občini, Drage do letos še poznali niso, še manj pa, da bi bili prišli 18 ur hoda daleč k volitvi.

Višja oblastva in odločilni krogi se ne zmenijo za to počenje, in nimamo ga zagovornika, ki bi se potegnil za nas in naredil konec nasilnemu germanstvu. Če Vam je prav, nam tudi. Še nekaj časa pu- stite gospodariti Vaše hujskače, in Draga se bo spremenila v pravcato Macedonijo, v kraj nečloveškega turškega klanja.

Z Goriškega, 9. aprila. (Položaj učiteljstva na Goriškem.) Pred se- boj imam „Kmetovalca“ 31. marca t. l. in plačilno polo definitivnega, oženjenega učitelja, ki službuje šesto leto na Goriškem. — Na prvi strani „Kmetovalca“ je razpi- sanih več služb poljskih čuvajev za Dal- macijo z mesečno plačo 30 gld. in s prostim stanovanjem; iz plačilne pole šesto leto službujočega učitelja pa razvidim, da znaša njegova mesečna plača s prostim stanovanjem na mesec 35 gld. 83 kr., in da še od te dobi po pridržanem predpla- čilu, ki se v obrokih povračuje in po od- bitem znesku za penzijski zalog samo 30 gold. 12 kr.

§ 55. državnega šolskega zakona od 25. maja 1868. se glasi:

„Kakšne bodo učitelji imeli postavne dohodke in kako jih bodo dobivali, to naj uredi deželno postavodavstvo, zastran česar veljajo ta-le načela: 1. Najmanjši (minimalni) prejemki, izpod katerih ne sme nobena šolska občina na nižje iti, naj bodo odmer-jeni tako, da učitelji in podučitelji, ne pri- morani truditi se s postranskimi deli, lahko vso svojo moč na svoj poklic obračajo, in da je učiteljem tudi še mogoče, svojo ro- dovino živiti primerno okolnostim dotičnega okraja.“ itd.

Pri nas se je ta paragraf nekako tako-le tolmačil: Glejte! Pri nas smo srečni ljudje; blago in obleko dobi učitelj na pol zastonj.

miko sentimentalno teto Nodierjevo, gospa Lina dr. Hudnikova je bila elegantna, ponosna Champignolka, ki je igrala vse- skozi naravno, mestoma jako nežno in v splošnem istinito izvrstno. Gpdč. Prosenc je bila dražestno poredna „domača mu- cika“ ter je takisto prav dobro rešila svojo ulogo. Znano dober diletant je g. Drukar, prav ugajal pa je tudi g. M. Grasselli (dasi je bil premlad), kateremu se je zlasti prizor z gđ. Prosencevo izvrstno posrečil. Skratka: igra se je obnesla vsestransko izjebno, le žal, da se je vsled nemirnosti občinstva izgubila marsikatera duhovita pointa. — Opereta „Mladi doktor“ se ne odlikuje niti z izvorno idejo dejanja, niti s posebno ženjalno glasbo, ampak je „Du- tzendware“ v polnem pomenu besede. Za tako delo torej tveha posebnega truda in posebnih zmožnostij predstavljavcev, ako naj ne pade vse „pod nizo“. Naše dame so izbrale iz svojega kroga najboljše pevke ter poverile izvršitev te mične operete go- spej dr. Ferjančičevi, gđč. M. Deu, gđč. Moos in gđč. Bilina, ki so bile kot pevke in igralke jednako izvrstne. Osobito pa moramo pohvaliti glavni pevki gospo dr. Ferjančičevo in gđč. Deu. Tudi po- polnoma vspeli opereti se je mnogo plo- skalo. Na klavirju je prav vrlo sprem- ljala petje gđč. Schinzel — Končno je prav drastično predstavljala četvorica

„Savanov“, gg. Kersnik (Livija), Svetek, Valentinčič in Žirovnik (Karakala) parodistično „tragedijo“ „Karakala“, ka- kor jo je po nemškem izvirniku prevlel in priredil g. Jos. Mazi. Občinstvo se tej gro- zoviti, nepopisno krvavi „žaloigri“ ni moglo dovelj nasmejati, saj pa se ne vidi vsak dan na odru zaporedoma umreti nasilne smrti kar vseh predstavljavcev, ki — le- žeči že v smrtnem boju drug tik drugega na tleh — pojó še v najnežnejšem pianis simu pretresljivo dijaško lamentacijo:

„Tu se špegalj, brunna duša,
Kadar tebe satan skuša ...!“

Parodija je dosegla popolnoma svoj namen ter se ji je navdušeno ploskalo.

S tem je bil vzpored končan, in vo- jaška godba, ki je že mej tem izpolnjevala premore, je poslej sama nadaljevala za- bavnih del.

Polni duševnega užitka pa smo takrat krenili tudi mi tja, kamor nas je vabil že dolgo tajni klic želodca. V prostorih na levi strani od dvoraninega vhoda so imele razne podružnice sv. Cirila in Metoda svoje lope, kjer so pod nadzorstvom in vod- stvom načelnice lepe gospice s krščansko ljubeznijo stregle lačnim in žejnim.

Tu so bili razvrščeni krasno dekori- rani buffeti. Prvi je bil buffet Št. Jakob- ske-Trnovske podružnice pod vod- stvom gospo Ivane Supančičeve in

Marije dr. Kušarjeve. Tu se je točilo plzensko pivo, za katero se je vse pulilo. Poleg je bila pikantna prodajalnica delikates. Nadalje so se točila pod vodstvom gospe Naglasove fina vina v buteljkah, ter se je penil šampanjec.

V prekrasnem, s šarenimi paraventi, preprogami in zastori pregrnjenem, sliko- vito sestavljenem in čarobno razsvetljenem kitajskem paviljonu Št. Peterske po- družnice so ponujale v pristno kitajska, bujno rožasta krila oblečene krasotice ogljeno-črni las in očij kavo, čaj, žganje in kitajsko galanterijsko drobnjavo. Vtisk, ka- teri je napravil na človeka ta paviljon s svojimi balončki, z nizkimi sedeži in pisa- nimi prostiraji, je bil zares orijentaliski. Paviljon je vodila z divnim vencem gospic gospa predsednica Št. Peterske podružnice, Vera dr. Šlajmerjeva. Arrangement pa je bil delo Mathianove tvrdke.

Paviljon gospodinske šole in žen- skega telovad. klubaja je bil prvi na desni strani dvorane. Tu so prodajale lepotece slaščice, ovetlice in Prešernove šopke s pesniškovo sličico. Tudi ta paviljon se je odlikoval s posebno eleganco in veleokusnim arrange- mentom.

Krasno razsvetljena razstava mestne podružnice pod vodstvom gospe Franje dr. Tavčarjeve in Line dr. Hudnikove je bila prirejena v secesionistični maniri.

Slike gg. Majstra, Mazija, Kramar- šiča in Zadrnikarja so kazale večinoma v fantastičnem slogu izvršene snovi iz Pre- šernovih poezij. Dalje smo videli tu avtomat za pivo in mnogo umetnih obrtnih izdelkov secesionističnih form in barv, delo gospe dr. Hudnikove. Nas je najbolj zanimal velik, steklen pepelnjak iz zapuščine kranjskega dekana slovitega spomina, Dagarina. V pe- pelnjaku se je videl namreč pepel Prešer- novih neobjavljenih pesmij in njegove tra- gedije, katere je žrtvoval zelotski fanatizem vse uničujočemu plamenu.

Narazstavi sta poslovala duhovita p re- rokinja in prof. Röntgen s svojim fo- tografskim aparatom. Mimogrede omenjam, da se nam je Röntgen, ki je izvrševal hipno, s pomočjo elektrike slike obrazov, arc in duš razstavnih posetnikov, britko pritožil, ker ga je posečal zgolj narodni „plevel“, ter da mej vso ogromno množico ni mogel zaslediti niti jednega „Slov. Li- stovca“, kateremu bi bil mogel s svojimi žarki preiskati rodo- in domoljubno sroe. Dejal nam je, da so se bržčas zato vsi po- skrili, ker so se bali njegovega aparata, ki bi razkril svetu njihovo umazanost, narodno hinavstvo in lažljivo požrtvovalnost.

Vsi ti paviljoni so bili zares slikovito in bogato dekorirani ter po načrtih gg. Ciube in Koča od Naglasove in Ma- thianove tvrdke brezplačno jako okusno

Blaga mu nanesejo od vseh strani in vsled tega živi sebe, soprogo in otroke s 35 gld. na mesec, da lahko svojo moč na svoj poklic obrne. — A kako je v resnici!

Vsak kolikor toliko zavedni učitelj živi pri nas z nekim ardom v srcu zaradi obstoječih razmer. Kdor se noče v dolgih vtopiti in popolnoma zapraviti ugleda, ukvarjati se mora s stranskimi opravili, brez katerih ne more nobeden učitelj preživljati sebe in družino, naj bi se tako varčno živel. Mi se trudimo od zgodnje do pozne ure; pri tem pa nimamo niti zadoščanja od strani našega narodnega razumnosti družin stanov, da bi nas to razumelo in znalo ceniti naše napora polno delo. Naši narodni veljaki cenijo učiteljsko delovanje še vedno po stališču stare šole. Oni si mislijo: Učitelj nauči otroke čitati, za silo pisati in računati. Za to ni potreba ne posebnih študij, ne posebnega truda; zato je za svoje delo zadosti plačan. Taka sodba se je slišala iz ust deželnega poslanca, drugokrat iz ust bivšega učitelja, in jedenkrat celo iz ust učiteljskega sinu, katerega oče je živel v revščini, a on sam je našel v svojih mladih letih v drugem stanu svojo srečo in takošno plačo, kakoršne mi učitelji nikoli ne dosežemo. — V resnici je naše delo vse drugačno.

Nekdaj je učitelj poučeval samo otroke dveh oddelkov, t. j. dveh šolskih let, in sicer zjutraj jedne, popoldne druge, do štirih ur na dan. Nadarnejši otroci so hodili, če so njih stariši in oni sami hoteli, in če je tudi učitelj hotel, vsega skupaj dve leti v šolo.

Dandanes je vse drugače. Na mnogih naših šolah je pripadalo pred nekaterimi leti na jednega učitelja 200 in še več otrok, in naše sedanje jednorazrednice štejejo od 100—200 pod šolsko dolžnost spadajočih otrok, kateri vsi so dolžni redno hoditi v šolo v dobi od 6.—14. starostnega leta. Učitelj poučuje istočasno tri ali celo štiri oddelke. On mora poučevati nadarjene, srednje nadarjene, prav malo in nenadarjene ter celo bebasto otroke. Dasiravno so mu posebno zadnji v veliko težavo, jih vendar po svoji vesti ne sme izšolati, da ne podivjajo ter postanejo v nadlogo človeški družbi. On se mora za pouk skrbno pripravljati, naloge pripravljati in popravljati ter zunaj šole s postranskim opravilom kaj zaslužiti, ker bi sebe in svojih ne mogel preživljati s stanovsko plačo. Za tako naporno delo uživa pri nas učitelj vsestransko preziranje in plačo poljskih čuvajev v Dalmaciji. On velja še celo tam za lenuha, kjer bi v težkih urah rad iskal zavetja.

Nič boljše se ne godi našim tovarišem na dvo- in večrazrednicah, kjer so nastavljeni poleg nadučitelja, podučitelji in učiteljice. — Podučitelji in učiteljice se pogosto menjavajo. Nadučitelj je poleg svojega navadnega dela vedni odgojitelj svojih mlajših tovarišev in tovarišic, a šola vendar ne pride v red, ker omenjeni prihajajo in odhajajo. Večkrat za razpisano mesto ni mogoče dobiti nobenega. Mlajši učiteljski naraščaj zapušča učiteljsko nevhvaležno deželo ter išče drugod svoje sreče, ker dobro

opremljeni ter so vzbujali vsestransko občudovanje. Cvetlične dekoracije po paviljonih in po stopnišču pa sta z znano spretnostjo in eleganco oskrbela g. A. Vero v šek in mestni vrtnar Heiniz.

Končno ne smem pozabiti še posebno ljubeznivih poštaric in postiljonk, ki so prodajale in raznašale narodne razglednice v razna mesta in vasi, t. j. k mizam različnih imen. Omeniti moram tudi dveh predražestnih trafikantov, ki sta prodajali tik glavnega uhoda smodke in cigarete. Slikovito zgrajena pošta in sosednja trafika so bile last šentpeterske podružnice.

Kaj naj še navedem? Da je bila zabava najživahnejša, občinstvo uprav židane volje, se razume samo ob sebi, saj kako naj bi bilo tudi drugače, ko so aranžerke mej seboj uprav tekmoval v ljubeznivosti in postrežljivosti! —

Po končanem vzporedju se je zbralo mlajše občinstvo v mali dvorani ter je ob neutrudljivem igranju vojaške godbe plesalo še pozno v noč.

Tako je dosegla ta nenavadno elegantna in fino prirejena veselica najslajnejši moralni vspeh, kateremu pa je gotovo jednak tudi gnetni. To pa mora pri vsem še najbolj veseliti vse čestilce našega dra. Prešerna!

ve, da 60 gld. plače na mesec je več nego 26 gld. 66 kr. ali 33 gld. 33 kr. Vsa znamenja kažejo, da pojde pri nas ljudsko šolstvo rapidno navzdol, če dežela kmalu ne spozna in ne izpolni svojih dolžnostij za prosveto, ne samo sinov in hčera posameznih privilegovanih družin, ampak za maso naroda. — To je naš pravi „marmeo“, ki porine Goriško-Gradiščansko za Galicijo, če se kmalu kaj izdatnega ne ukrene.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. aprila.

— **Osebnosti.** Gosp. dr. Rudolf Weibel je imenovan sekundarnim zdravnikom v deželni bolnici. — Okrožni zdravnik v Metliki, g. dr. Peter Košenina je imenovan okrajnim zdravnikom za sanitetni okraj Ljubljana II. — Notar v Marenbergu, gospod Martin Koschek je premeščen v Konjice.

— **Kranjski deželni zbor.** Poročilo o današnji seji, ki je trajala do dveh popoldne, smo pretrgali pred debato o občinskih posredovalnih uradih, o katerih je poročal posl. Povše. O tej zadevi je posl. dr. Majaron prouzročil debato, v katero so posegli poslanci dr. Majaron, Višnikar, dr. Tavčar, dr. Schaffer in Povše. Peticijski „Slov. učiteljskega društva“ glede pravnih razmer kranjskih učiteljev, o kateri je poročal posl. dr. Tavčar in pri kateri se je posl. Šubic zavzel za učiteljsko, se je odkazala deželni odboru. Koncem seje je bil izvoljen odsek, ki naj preišče poslovanje konsumnih društev in naj stavi primerne nasvete glede gospodarske organizacije. V ta odsek so bili izvoljeni poslanci: Kalan, Lenarčič, Luckmann, Murnik, Pfeifer, Povše, dr. Schaffer, baron Schweigel in dr. Tavčar, Prihodnja seja bo v petek.

— **Večer Prešernovih čestilcev.** Tudi za današnji večer se kaže v vseh krogih živo zanimanje, dasi je popolnoma naravno in ob sebi umljivo, da se ves program ne more ponoviti, ampak da morajo nekatere točke izostati. Tako izostane buffet in je vso postrežbo prevzel restavrat g. Mayer, pač pa se bodo prodajale cvetke in nekatere druge malenkosti kakor v nedeljo. Pièce de résistance nedeljske veselice — to je razstava — ostane in se bodo ta večer, razprodane podobne in sploh vse, kar je v razstavi. V obče pa že dekoracije zaslužijo, da si jih ogleda vsakdo. Izmeji vzporeda omenjamo posebno klasično rimsko tragedijo „Karakala“, ki bode prišla danes gotovo še do večje veljave. Veselica se začne ob 8. uri ter bode sodelovala vojaška godba. Vstopnina je 20 kr.

— **Goriški deželni glavar.** Imenovanje dr. Pajerja deželnim glavarjem goriškim je Lahé silno vzradostilo. „Piccolo“ pravi, da je imenovanje dr. Pajerja deželnim glavarjem jamstvo, da odselej naprej Lahi ne bodo več izpostavljeni presenečenjem, katera so se uprizarjala s tem, da je nadškof glasoval s Slovenci. Lahi izgubé sicer v zbornici jeden glas, zato pa imajo zdaj zanesljivo večino v dež. odboru, ki je pravi administrator cele dežele.

— **Himen.** Gospod Gregor Bartol, c. kr. poštni oficijal v Trstu, se je poročil z gđno. Márico Nadliškovó, odlično slovensko pisateljico in urednico „Slovenke“. Največjo srečo!

— **Iz Šentjanža na Dolenjskem** se čujejo vedno tužnejši glasovi. Ta rodovitna dolina, ki ima milijonske zaklade premoga, železne, svinčene, cinkove in druge rude poleg cementnega kamna prve vrste, glin za opekarne, galmaja, nezgorljivega peska, lesovja itd. itd., nima nobene prave zveze s svetom. Piše se nam od ondot: Nimamo izvozne ceste, in še sedanje ceste so večinom v jako slabem stanu. Ne briga se zanje nikdo. Čemu tudi, saj je vsakdo vesel, da mu ni treba hoditi k nam. O cestah pri nas dostikrat govora ni, kajti mi imamo dovozne ceste kar na 100 metrov široke, saj vsak vozi koder hoče. Moderno nasipanje cest je pri nas neznano, dasi je našim cestam toliko več popravil treba, ker so na sami mehki, nad premogom ležeči glini, in ker vsled jako širokega premogovega polja nobenih trdih tla in nobene priprave šute nimamo. Že jako mnogo let prerokovano železnico iz Trebnja bi jako potrebovali, še bolj pa naš velikanški premogokop, kajti z letošnjim letom poprijel se je sedanji lastnik talstega z vso krep-

kostjo kopanja. Žal, da promet le nekako pojema, in da se oglašajo dvomi glede rentabilnosti premogokopa, dokler nima železnične zveze s svetom. Naši velikanški, začetkoma naštetni zakladi so vsekako vpoštevanja vredni, zlasti premogokop. Ta zamore sam dolenjske železnice, katere so dosedaj vedno pasivne bile, obrestovati in prouzročiti njih najugodnejšo aktivnost. Tedaj, cenjeni gospodje, na pravem mestu uvažujte to važno stvar in ne pustite zopet, da tujec domačine odrine, kakor je navada. Tujci hodijo že sedaj vedno naše zaklade ogledavat in kalkulirajo, kako taistih vrednost v tujino znositi. Tedaj pred vsem dajte nam naglo železnico in ceste, in pomagajte tudi nam do napredovanja, dokler še prepozno ni, hvaležni Vam bomo vselej, Vi se pa nikdar kesali ne boste.

— **Samomor.** Franc Borštnik, posestnik na Karolinski zemlji štev. 5, se je včeraj okoli 6. ure popoldne v svojem stanovanju s samokresom ustrelil v desno senco in bil takoj mrtev. Popoldne bil je še v Ljubljani in je tukaj baje pri notarju napravil oporoko, potem pa je šel na Ig v sejem, ne da bi se bil doma oglasil. Okoli dveh popoldne je prišel domov in se vlegel v posteljo. Ob pol 6. uri slišali so otroci v sobi pok, in ko so vstopili v sobo, našli so očeta v zadnjih zdihljajih. Franc Borštnik je bil 54 let star, vdovec in oče peterih otrok. Včasih bil je ves zmešan in je tožil, da mu hoče glavo raznesti. Najbrže se mu je bilo tudi sedaj zmešalo v glavi, da je storil ta korak.

— **Pes ugriznil.** Včeraj popoldne je na Mestnem trgu pri Pleiweisovi hiši pes vgriznil nekega dijaka. Pes skočil je v dijaka, ga prijel za suknjo in ga je skoz suknjo vgriznil na prsih.

— **V Ameriko.** Ign. Podboj in Karol Lavrič oba iz Žužemperka, hotela sta jo popihati k agentu Filipu Nodariju v Videm, da bi ju odpravil v Ameriko, a v Ljubljani ju je prišla policija, ker še nista izpolnila vojaške dolžnosti.

— **Zadušil.** Posestnik Jakob Stanovnik, po domače Kožuh, iz Sv. Barbare v občini Zminec se je 4. t. m. zadušil s koscem mesa.

— **Požari.** Dne 4., 5. in 6. t. m. je gorelo pri raznih posestnikih v Goričah, tako da je 3858 gld. škode. Zavarovani so bili le za 1950 gld. Orožništvo je izročilo nekega Jakoba Smerdela okr. sodišču v Senožečah, ker je sumen, da je zažigal. — V Radovici je nastal 3. t. m. ogenj, ki je upepelil hišo in svinjak Jurija Matekoviča. Škode je za 800 gld., zavarovav pa je bil Matekovič le za 350 gld.

— **Dr. Chrystomanos izgubil službo.** Telesni zdravnik pokojne naše cesarice je napisal baje drugo knjigo iz cesaričinega življenja s pikantnejšo vsebino, izdal je podrobne tajnosti o cesarici, o cesarjeviču, o katastrofi v Maierlingu itd. S tem rokopisom je došel k princu Lichtensteinu ter mu ga pokazal, povedal je tudi, da mu je založnik ponudil za delo 25.000 gld. Princ je zastala kri v žilah, ko je to čital; konec pesmi je bil, da je bila drju. Chrystomanosu izplačana velika svota, da spisa ne objavi, ob enem pa je moral baje resignovati na profesuro na dunajskem vseučilišču in The-rezianemu. — Tako poroča po „Budap. Tagblattu“ zagrebški „Obzor“.

— **Lucchenijev somišljenik.** Računski podčastnik v Černovcih, Stanislav Bodnar, se je pretekli teden usmrtil, ker je poveril 10.000 gld. Pred svojo smrtjo je izjavil Bodnar, da je strasten anarhist ter somišljenik Lucchenijev. Ko je poveril ono svoto, je ubegel v Ameriko ter otvoril z nekim drugom trgovino, katera je dobro vspevala. Pozneje je potoval po Italiji, postal je anarhist, in v neki tajni seji je padla nanj kocka, da umori neko kronano glavo. V to svrhu so mu bile izročene različne slike in načrti, samokresi, strupi itd. Potoval je za raznimi vladarji, toda vedno so bile kake zapreke, da ni mogel izvesti svoje namere. Ker tudi mej anarhisti ni našel duševnega miru, je stopil v samostan, a kmalu se je naveličal, izstopil je, da zadovolji vojaški dolžnosti. Kot vojak se je pa usmrtil.

— **Drugi Rigo.** Iz Mohača javljajo: Tukaj se mnogo govori o slučaju, ki živo spominja na afero Chimay-Rigo. Neko dekle iz dobre rodovine se je zaljubilo preko

ušes v ciganskega voditelja Julija Nyarya, ki je igral vsak večer v javnih lokalih na goslih. Ker so se stariši branili, dovoliti ji, da bi se omožila s ciganom, sta dekle in cigan pobegnili.

— **Ciklop.** V orlovski guberniji v Rusiji se je rodilo nedavno čudno dete: deklica s ciklopsko glavo, ima namreč samo jedno desno oko in sicer na mestu, kjer so navadno obrvi. Oko ima obliko razpoke brez trepalnic. Usta pa so slična rilcu. Dete je živelo tri dni brez hrane. Stariši so že imeli četvero zdravih otrok.

— **Ne mara pomiloščenja.** V Indianapolis (v državi Indiana) je odklonila gospa Avgusta Schmidt pomiloščenje, katero ji je sporočil guverner. Gospa je bila lani obsojena v 12letno ječo, ker je ustrelila najemnika svojega posestnika, Walterja, ker jo je hotel posiliti. Na prošnjo žensk in na priporočilo porotnikov je guverner gospo oprostil, ki pa je izjavila, da pomiloščenja ne sprejme, dokler ne prizna njen sodnik, da je bila nedolžna obsojena.

Književnost.

— „**Učiteljski Tovariš**“ ima v št. 11. naslednjo vsebino: M. Poklukar: Kakšna bode učiteljska konferenca v duševnem in telesnem oziru? — Fr. Črnagoj: Konfiskovano blago. — Šod spodnještajerskega učiteljstva v Celju. — Jakob Dimnik: Jezikov nauk v prvem šolskem letu. — Jos. Ciperle: Kulturne slike s Kranjskega. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Gospodarski program.

Telefonična in brzojavna poročila.

Pogajanja z Italijani.

Dunaj 11. aprila. Na političnem shodu v Tridentu je govoril posl. Jany o pogajanjih Italijanov z vlado radi samouprave italijanskega dela Tirolske ter povedal, da se pogajanja nadaljujejo.

Uradne ure davčnih uradov.

Dunaj 11. aprila. Finančni minister dr. Kaizl je izdal odlok, s katerim določa uradne ure za davčne urade. Ob delavnikih so uradne ure dopoldne od 8. do 12. ure, popoldne od 2. do 6. ure. Ob praznikih pa od 8. do 12. ure dopoldne. Za stranke so odprti uradi do pol 12. ure dopoldne in do 5. ure popoldne, zadnjega v mesecih pa le do 12. ure. Ako se vsled sodišč, ki so nastanjena v istem poslopu, potrebuje kake premembe, jih določi finančni deželni urad. Vse premembe se morajo javiti občinstvu z lepaki in v listih. Ob nedeljah in na sv. dan ni uradnih ur. Ta odlok stopi 30 dnij po razglasenju v veljavo.

Steinbach za svetovni mir.

Dunaj 11. aprila. Bivši finančni minister Steinbach bode predaval jutri na dunajskem vseučilišču o mirovni ideji.

Razpuščeno radikalno društvo.

Dunaj 11. aprila. Vlada je vsled govora, kateri je imel posl. Wolf 24. marca v Žofinski dvorani, razpustila tukajšnje nemškonačionalno društvo, ki je imelo 4000 členov.

Desnica — vlada.

Praga 11. aprila. „Narodni Listy“ javljajo, da so bila razposlana za sejo desničarskih načelnikov že minoli četrtek vsa vabila, ki pa so se to nedeljo zopet preklicala, češ, da se snidejo omenjeni načelniki šele po deželnozbornskih zasedanjih. „Narodni Listy“ menijo, da bi bilo vendar jako potrebno desničarskim voditeljem, izvedeti kakšne načrte za bodočnost ima vlada.

Razoroževalna konferenca.

Pariz 11. aprila. Na razoroževalni konferenci pridejo na razgovor vsa v drugi ruski okrožnici navedena vprašanja ter v okrožnici iz avgusta 1898. l. izražene ideje. Izključeno pa bode vse, kar se dotika političnega razmerja držav in s pogodbami določenih stališč. Vsaka država bode zastopana samo z jednim glasom.

Dreyfusova aféra.

Pariz 11. aprila. „Figaro“ prinaša protokol o zaslišanju bivšega francoskega predsednika Perierja, ki vzbuja največjo senzacijo. Protokol poroča namreč o znanem posetu Perierja pri nemškem poslaniku Münsterju ter o njiju razgovoru o pismih cesarja Viljema II. Iz protokola je razvidno, da se je našel na nemškem poslaništvu res neki francoski akt iz vojnega ministerstva.

Poslano.*

G. Ivanu Avseniku v Begunjah, Gorenjsko.

Na vaše „Poslano“, tiskano v št. 77, „Sl. Naroda“, v katerem ste prav po nepotrebnem in popolnoma neopravičeno napadli našega zaslužnega in obče čislanelega nadučitelja V. Zaverla, Vam zaradi javnosti, ne pa zaradi vaše osebnice odgovorjamo podpisani tole:

Ako je kdo v časopisih napaden, ima gotovo pravico, braniti se; to in čisto nič drugega je storil tudi gosp. nadučitelj V. Zaverl. Ako pa dotični, ki so podpisali izjavo, da nimajo s snovanjem konsumnega društva ničesar opraviti, za svoje osebe vašo gostilno in vašo prodajalno ne čislajo v isti meri, kakor čislajo v dotični izjavi navedeno gostilno in prodajalno, tedaj ste pa le Vi temu vzrok.

Primerjanje gosp. nadučitelja V. Zaverla s poprejšnjim g. nadučiteljem Turkom nikakor ni na mestu. Priznavamo, da je poprejšnji gosp. nadučitelj svojo dolžnost, ravno tako odločno pa moramo trditi, da je g. nadučitelj V. Zaverl, skozi in skozi mož na svojem mestu in da je toliko čislal med vsem prebivalstvom, kakor tudi med svojimi kolegi, da mu Vaše neslano zabavljanje pri nikomur niti za najmanjšo pičico škodovalo ne bo. Ne zamerimo pa Vam, ker ste se zelo mladi in nimate skušenj in le po višinah letate in meglo preganjate.

V Begunjah, dne 10. aprila 1899.

Ivan Janc

(684)

Luka Grilo Anton Bulovec
predsednik kraj. sol. svet. svetovalec
Ivan Fajdig Jan. Mencinger
čistil in odbornik svetovalec.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Condurango Malaga vino

(želodec krepčujoče vino).

(19-15) Sunja, 23. septembra 1898.
Blag. gosp. M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.
Rad priznavam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedi.
Dr. J. Polnegovič, obč. zdravnik.

Umrli so v Ljubljani:

V hiralnici:

Dne 6. aprila: Helena Peterlin, delavka, 77 let, rak.

V deželni bolnici:

Dne 7. aprila: Josip Miketič, kajzarjev sin, 21 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji tlač 736-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Pališina v 24 urah
10.	9. zvečer	731-5	7-8 p.m. jz. h.	pol. obl.		
11.	7. jutraj	731-0	6-1 s.r. svzh.	pol. obl.		
	2. popol.	728-9	15-2 moč. jz. h.	del. jasno		00 mm

Srednja včerašnja temperatura 7-7°, normala: 8-7°.

Dunajska borza

dne 11. aprila 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld. 80	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	55	"
Avstrijska zlata renta	120	10	"
Avstrijska kronska renta 4%	100	65	"
Ogerska zlata renta 4%	119	60	"
Ogerska kronska renta 4%	97	30	"
Avstro-ogerske bančne delnice	918		"
Kreditne delnice	357	75	"
London vista	120	70	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59	02 1/2	"
20 mark	11	79	"
20 frankov	9	56 1/2	"
Italijanski bankovci	44	50	"
C. kr. cekini	5	68	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERSE, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Tužnim srcem javljamo vsem soročnikom, prijateljem in znancem britko vest, da je naš preljubljeni soprog, oziroma oče, brat, zet in svak. gospod

dr. Matej Pikel

zdravnik v Postojni

včeraj ob 10. uri zvečer, po dolgi in mučni bolezn, preiden s sv. zakramenti za umirajočega, v 32. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspa.

Truplo predražega ranjcega se bode v sredo, 12. aprila, ob 5. uri popoldne na tukajšnje pokopališče k večnemu pokoju preneslo.

Sv. maša zadušnica brala se bode v Postojnski župni cerkvi.

Preljubljenege ranjcega priporočamo v blag spomin in molitev.

(695)

V Postojni, dne 11. aprila 1899.

Ksayerina Pikel roj. Kammer, soproga. — Stefaniya Pikel, hči. — Gregor in Matija Pikel, brata. — Karolina Kammer, tašča. Marija in Jožefa Pikel, svakinji.

Automatični lovilci za množine.

Za podgane gld. 2.—, za miši gld. 1.20. Lové brez nadzorstva po 40 v jedni noči, ne puščajo nobene nečistosti in se postavljajo zopet sami. Lovilnica za ščurke „Eclipse“, na tisoče ščurkov in žoharjev v jedni noči loveča, a gld. 1.20. Povsod najboljši vspehi. Pošilja se proti povzetju. (698-1)
24, Taborstrasse 11/B.

Slov. pevsko društvo „Lipa“.

Odbor slov. pevskega društva „Lipa“ naznanja vsem tistim slovenskim mladencem, ki želé k temu društvu pristopiti, da so pevske vaje vsak ponedeljek, sredo in četrtek, in sicer od 8.—9. ure zvečer.

Društvena soba nahaja se začasno na Sv. Martina cesti št. 29 (Pongratzevo poslopje).

Prosijo se nadalje vsi slovenski rodoljubi, da bi to, za mladence zelo koristno društvo, kolikor mogoče podpirali! (683-1)

Kdor želi pošteno in zdravo mleko

v večji ali manjši množini od 10 krav, blagovoli naj se kmalu oglašiti pri upravništvu „Slov. Naroda“.

(689-1)

Iščem za svojo gostilno v Ljubljani

spretnega natakarja

kateri bi prevzel gostilno na račun in to s 1. majnikom ter zamogel založiti kavcijo.

Peter Strel

vinski trgovec in posestnik

Mestni trg št. 3.

(685-1)

Otroški vozički

in specialitete v krušnih krožnikih in izprehodnih palicah itd. itd. so vsled mojih znižanih režijskih stroškov, ker nimam več ulične prodajalnice, tako po ceni, kakor nikjer drugod. Poskušnja bode to potrdila. (631-8)

Z velespoštovanjem

FRANC STAMPFL

Gledališka stolba 3, zraven „Tonhalle“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga do Trbiža.** Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curh, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizelj, Marjine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 8. uri 54 m. jutraj, ob 1. uri 05 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** j. k. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. jutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curha, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novoga mesta in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 45 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** d. k. v **Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — **Prihod v Ljubljano** d. k. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. (1)

Velik požar

v neki Brnski tovarni za sukno mi je dal priliko, da sem nakupil njene velikanske zaloge sukna po slepi ceni. Da blago hitro pospravim, razpošiljam proti povrnitvi delavskih plač, in sicer za

samo 1 gl. 25 kr.

(690) meter

pristnega brnskega sukna

iz fine ovčje volne, zjamčeno dobro blago brez vsake hibe 130 cm. široko.

Trije metri zadoščajo za kompletno moško obleko za spomlad in poletje. Dobiva se v vseh barvah gladko in vzorcasto. Nekaj komadov prefinega češljanega blaga (Kammgarn) črno in drap le po 2 gld. meter. Vzorci se zaradi prenizke cene ne morejo oddajati. Neugajajoče se brez ovir vrnemo nazaj. Opozorjam v interesu vseh čitateljev, da pošljejo naročila prav hitro, ker od pamtliveka ni bilo tako ugodne prilike, kupiti tako izborno blago po tako slepi ceni, in je tudi ne bode več.

Naročila naj se pošiljajo:

M. FEITH

Dunaj II/3, Taborstrasse 11/B.

Dobro ohranjen (692-3)

klavir

proda se po niski ceni.

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Izjava in svarilo!

Nesrečo, ki je brez njiju krivde zadela moja klijenta Konrad Schumi in Friedrich Hodscher, imejitelja trvdke Konrad Schumi & Comp. „pri novi tovarni“, porabila je brezvestna konkurenca iz prozornih razlogov, da razširja lažnjiva in obrekovalna izvestja o mojih navedenih klijentih.

Izjavljam s tem, da bodem vsakega, o kojem izvem, da je kako žaljivo trditev gledé mojih imenovanih klijentov ali pa gledé g. L. Schumi-ja star. izustil, če tudi le to, kar je od drugih slišal, naprej razširjal, brez-ozirno izročil kazenski sodnji.

Cela vrsta obrekovalcev mi je že znana in bodem zoper nje v označenem zmislu postopal.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1899.

Dr. Ivan Šusteršič

odvetnik.

Prostovoljnim potom se v last proia ali pa v najem dá za več let

posestvo

eno uro daleč od Trebnjega na Dolenjskem, ležeče tik vode „Mirne“. Posestvo obstoji iz mlina v dobrem stanu in iz gospodar-skega poslopja; zraven je podrt mlin, kateri se lahko zopet popravi ali pa kaka druga tovarna napravi. Travnikov, njiv, gozda in pašnikov je vsega vkup 9 oralov, da se lahko vrši živinjska in svinjska živinoreja z dobrim vspehom.

Natančnejši pogoji se izvedo ustmeno ali pisмено pri Jakobu Petroviču, trgovcu v Trebnjem, ali pa pri lastnici Mariji Teran v Dolini, pošta Trebnje. (688-3)

Izginuli

so revmatizem, protin, nervoznost, manjkanje spanja in teka, hripa, nevralgije, bledota, ohromelosti, bolestin, tesa, hrč, vtrpanje srca, tok krvi v glavo, astma, mrtle roke in noge, močenje postelje, koža bolezn, slabodideča sapa, kolika, zobobol, ženske bolezn itd. ako se nosi Feithov pristni patent. elektro-galv. volta-kriz & gld. 1.20. Zadržajate prospekte s zahvalnimi pismi od

M. FEITH-a, Dunaj, II. Taborstrasse 11/B.

(436-8)

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prehladu. Porabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa sta mi kašelj in prehlad skoro prestala. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in 2 zavojca čaja proti kašlju.

Z velespoštovanjem

V Divači, 19. oktobra 1897.

Vaš zahvalni

Jakob Suppan.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft, ki tako izvrstno deluje proti kašlju, prehladu, hripavosti, teškemu dihanju in proti starim boleznim, dobiva se vedno svež v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg 20.

Naj vsakdo pazi na zaščitni znak, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarnice, ki ima na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena 1 stekl. trpotčevega soka s točnim navodilom 75 novč.

S trpotčevim sokom je dobro rabiti tudi gorski čaj proti kašlju. Cena 1 zavojcu gorskoga čaja proti kašlju s točnim navodilom 35 novč.

Jedno in drugo pošilja se vsaki dan po poštne povzetju. Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kišico prilažni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarničar!

Pred kratkim časom naročil sem pri Vas jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic; iste so meni in mojim znancem tako dobro delovale, da se moram Vam na tem dobrem zdravilu najtopleje zahvaliti. Izvolite mi za moje znance še tri steklenice po 80 novč. s poštne povzetjem poslati.

Medruš, 26. maja 1898.

S spoštovanjem

Vid Zantič.

Prave švedske krepilne kapljice delujejo izvrstno proti vsem žilodnim boleznim, popravljajo prebavo, čistijo kri, okrepujejo želodec. Te kapljice ozdravijo vse bolezni žilodca in črev, a dobi se dober tek.

Paziti je treba na zaščitni znak, ker samo one švedske krepilne kapljice so iz moje lekarnice, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena 1 stekl. švedskih krepilnih kapljic s točnim navodilom 80 novč.

Pošilja se vsaki dan s poštne povzetjem. Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kišico prilažni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročbe, ki iznašajo 5 gld.

in več, se pošiljajo franco.

Zahvale.

Velespoštovani gospod!

Moja žena ležala je tri mesece valed trganja in kostiboli. Čim je začela upotrebljevati Vaše „maslo proti kostiboli“, vstala je tretji dan, danes pa, hvala budi Bogu, hodi. Zahvaljujoč se Vam za to izredno maslo, ostajam

V Strmen pri Stibetel, d. 6. 22. aprila 1898.

sluga pokoren

Bartol Lisički.

Maslo proti kostoboli (Efluid) je jako dobro zdravilo proti trganju in kalamju v kosteh, revmatizmu, bolečinam v kričah, proti prehladu pri prepihu i. t. d. Maslo ojači izmučene žile, ter krepí pač, kateri trpé na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora biti previdena s zaščitnim znakom, to je s sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono maslo je iz moje lekarnice, ki nosi ta zaščitni znak.

Cena jedni steklenici masila proti kostoboli s točnim navodilom 75 novč.

Vsaki dan se razpošilja s poštne povzetjem.

Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kišico prilažni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Javna zahvala.

Farani sv. Jakoba v Ljubljani izrekajo tem potom najiskrenejšo zahvalo slavnih kranjskih hranilnici za velikodušni prispevek 12.000 gld. za nakup stavbišča za novo župnišče. Bog plačaj tisočkrat!

(691)

Hvaležni farani.

Iščem nemoblovan, popolnoma separirano

sobo

s separatnim vhodom (eventualno z malim kabinetom vred) brez kuhinje. — Ponudbe čim prej poste restante Ljubljana pod šifro: „Snažnost“.

(661-3)

V trgovino z mešanim blagom vzprejmeta se tako

trgovski pomočnik

in

učenec.

Ponudbe pod „A. B. 23“ na upravništvu „Slov. Naroda“.

(665-2)

Na prodaj sta 2 teški, močni kobili

10 let stari, 150 in 152 cm visoki, kakor tudi voz in komati pri Gorishek-u na Raki, Dolenjsko.

(687-1)

Spreten komi

se vzprejme takoj ali pozneje v trgovino z mešanim blagom. — Ponudbe z referencami in zahtevo plače na upravništvu „Slovenskega Naroda“ pod P. F. 623.

(663-3)

Sveže

Kulmbachsko pivo

v steklenicah

priznано zdravilo in krepilo za bolnike je v zalogi trgovine

(21-82)

Kavčič & Lilleg

pri „Zlatoregu“.

Prodaj barako

v slogu vile na Križevniškem trgu stoječo, pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe sprejemam do 21. aprila v pisarni Rimska cesta št. 7.

Ivan Plantan

(692-1)

c. kr. notar.